

ΤΕΛΕΟΣ ΑΓΡΑΣ

σκουν, ότι ένα έθνος που μιλεί μιὰ γλώσσα, για ν' αποκτήση γλωσσικό δεσμό, χρειάζεται μιὰ άλλη γλώσσα, που δέν τή μιλεί.

Λοιπόν, σύμφωνα με αυτήν τήν αρχή, τα ξενόφωνα Έλληνόπαιδα της Μακεδονίας τήν καθαρεύουσα πρέπει να σπουδάζουν στο σχολείο, που δέν τή μιλεί ο δάσκαλος, για να μάθουν να μὴν τή μιλούν, κ' έτσι θ' αποκτήσουν τή συνείδηση τῆς εθνότητός τους, γιατί, αν μεταχειριστούν ως όργανο τῆς διδασκαλίας τή δημοτική, τότε θα μάθουν τή γλώσσα που μιλούν και οι έλληνόφωνοι αδελφοί τους, δηλαδή τή γλώσσα που μιλούν, με κάτι λέξεις εδω κ' εκεί διαφορετικές, όλοι οι Έλληνες, και επομένως τότε η γλωσσική ενότητα του Έλληνισμού δε θα κατορθωθῆ.

Αυτή είναι η λογική που κυριαρχεί σήμερα, αυτή έχει τα σκῆπτρα, και, αν τολμήσετε να τή χτυπήσετε, το λιγώτερο που έχετε να πῆθετε είναι να σας πάρη κατά μέρος ένας φίλος σας, ειλικρινής βέβαια και έντιμος άνθρωπος, και να σας συμβουλέψη, και για το καλό το δικό σας και για το καλό του Έθνους, να καθήσετε φρόνιμα.

Υπάρχει όμως και μιὰ άλλη λογική, πιο απλή και πιο κρουσταλλένια, που λέει ότι, αν τήν καθαρεύουσα δέν τή μαθαίνει να τή μιλή το παιδί εκείνο που οι γονείς του μιλούν μιὰ γλώσσα ανακατωμένη και με καθαρεύουσα, πολύ λιγώτερο θα τή μάθη το παιδί που στο σπίτι του μιλεί βουλγαρικά, τουρκικά ή βλάχικα. Και τῆς απλής αυτής λογικής το συμπέρασμα, απλό κι αυτό, αλλά και θλιβερό στην απλότητά του, είναι ότι το ελληνικό έθνος, στον άγωνά τῆς υπεροχής έναντίον των αντιπάλων του, έχει ένα άνυπολόγιστο μειονέκτημα, τήν ψεύτικη γλώσσα του σχολείου, και ότι χρειάζεται όλη η θυμαστή του ένωτική δύναμη για να στέκεται ακόμη μπροστά τους δόλοθο και με όλη του τήν έπιβολή, χωρίς όμως και ν' αποδείξη αυτό, ότι δε θα εΐτανε άσυγκριτως εύκολότερος ο άγωνας αυτός, αν είχε τα πόδια του ελεύθερα απ' τα πέδιλα του προγονισμού.

ΕΛΙΣΑΙΟΣ ΓΙΑΝΙΔΗΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΤΟΥ ΙΔΑ : «Μαρτύρων και Ήρώων αίμα.»

Δρ. 2.

ΤΗΣ κ. ΕΙΡΗΝΗΣ ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ : «Από τον κόσμο του σαλονιού και οι δυο θάνατοι» Δρ. 3.

Πουλιούνται στα γραφεία του «Νουμά».

Τα νάτα σου άρματώθηκαν και ζώστηκες το θάρος...
'Αστροπελέκι μέσα σου ο πόθος σου ο κρυφός
Κι ε' έγραψε, παλλήκαρε, στο πανηγύρι ο Χάρος,
Τώρα η ζωή σου είν' όνειρο. Μά ο θάνατός σου φως.

Γύρω σου χασκογέλασαν μολέματα και σκύλοι,
Χίλια μαχαίρια σάμπηξαν, ο γιγαντά μου, οι νάνοι...
Κ' η μνήμη σου μάς γένηκε τριαντάφυλλο του 'Απρίλη
Και τῆς πνοῆς σου ο στεναγμός μάς γένηκε λιβάρι ..

Στόν τόπο που μαρτύρησες δε σ' έκλαψε δικός
Μά η γῆ η Μακεδονική οε δέχτηκε οα μάννα,
Κι ε' δε σηκώθη σίφουνας για τους όχτρούς κακός
Κάποιο άγέρακι φύσηξεν από τήν 'Αλαμάνα.

('Ακρόπολη 15 του Θεριστή σελ. 1).

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΧΟΥΧΟΥΛΟ ΓΙΩΡΓΑΣ ΚΑΙ ΧΟΥΧΟΥΒΑ Ι Α

Στόν 'Αλ. Πάλλη

Τι κακότυχος ο άρχνος ο Γιώργος...! Τι τουγραφαν οι μοῖρες του...! 'Από τήν κοιλιά τῆς μάννας του ορφάνεψε...! Οι μοῖρες του τον κακόκριναν: — 'Ηλιου πρόσωπο και ξάστερη μέρη δε θα ιδῆ! Το ψωμί και το νερό, γαλαξίδι θα γένουνται στα σωτικά του...!

Τι άρξικος! Σα να στέρεψε τή θάλασσα με τα ποτάμια, να γκρέμισε τα βουνά, να κάμε κάφαλα τους λόγκους, διαλύθηκαν τα λόγια τους, κι έστρεξαν ένα ένα ...!

Γεννήθη μέσα σε τρεις αδερφίς στην ορφάνεια, στη λύπη, και στη φτώχεια.

'Η Λουλούδα, που χήρεψε στο πρώτο ξάμνηο, δόξασε τήν Παναγιά που τῆς έδωκε άποκούμπι κι η τῆς λιγότεψε τις λύπες με τή χαρά πουστειλε στο φτωχικό της. Το βάφτησε και τουδωκε τόνομα του καλού της. Πολλές φορές, κοντά το δειλινό, έβγαине με το παιδί της στην άγκαλιά, εκεί στη ράχη του χωρισῶ, καθονταν σένα ριζιμιό λιθάρι, έβλεπε κατά το βασιλεμμα του ήλιου και μοιρολογούσε :

— Γιώργο μου, γένε σόννεφο, ένα κομμάτι άντάρα, και έλα με τον άνεμο κι έλα με τον άνερα για ναίδης το ύτεράκι σου, πως χλβεται, πως κίαιει, με το παιδί σου στη μηδιά πῆχει τα δέματά σου ...

Κάθε μέρα γονάτιζε στο κονοστάσι, και κάθε γιορτή έπεφτε στάγια και παρακαλούσε τήν Πανα-

για, τους Άγιους, να τῆς χαρίσουν το παιδί, να του δίνουν ζωή και φωτίση. Ξενόφωνα και ξενόγενεθε για να δίνη στο παιδί της ψωμί. Δέν ξαναπαντρίφτη για να μὴν τὸ ρίξη σε χέρια μητρίου.

Ο Γιώργος, άρχισε να προπατῆ και να μιλάη. 'Η Λουλούδα, έννοιωθε χαρά γι' αυτό, μα και λύπη άντάμα, γιατί δε ζούσε ο καλός της να τὸ χαρῆ, να τὸ καμαρώση ...

Ο Γιώργος άρχισε να νοιώθη και να ρωτάη τή μάννα του για πολλά. Γιατί φορεῖ μαύρο μαντύλι, γιατί πηγαίνει στα μνήματα και κλαίει, γιατί δέν πᾶν κι αυτοί σε γάμους, σε χορούς, γιατί κλειόνται μέσα με τα λυχνάρια, κι άλλα πολλά. Και η μάννα άπαντούσε στο παιδί με χίλια δυο ψέμματα. 'Ακουε τ'άλλα παιδιά να φωνάζουν: πατέρα, και ζήλεβε. 'Ηθελε κι αυτός να φωνάξη, μα δέν έβλεπε τέτοιους στο φτωχικό τους.

Μια μέρα, που στο Γιάννο και στο Λαμπρο, τους φίλους του, εκεί πῶπαζαν στην αυλή τους σπιτάκια και τους φούρνους, ο πατέρας τους τα σίμωσε, κι αφού τους χαίλεψε, τους έδωκε κάτι φαγουλάτα, εκείνος ζήλεψε, άσκησε τα μικρά λιθάρια, κι έτρεξε στη μάννα του, που ύφαινε στον άργαλιό, και τή ρώτησε μένα παραπονο :

— Μάννα, δέν έχω για πατέρα σάν το Γιάννο και το Λαμπρο τῆς θειά Μήτρανας ;

'Εκείνη, παράτικε τή σάιττα και το χτένι τάργαλιού και παίρνει το παιδί της στην άγκαλιά, το σφίγγει, το φιλεί, το βρέχει με δάκρυα, και με κομπιασμένη μιλιὰ, του εΐπε :

— 'Εχεις, παιδάκι μου, μα δέν είναι δώ, κάπου πάει! ...

- Που, μάννα ;
- Στη χώρα, παιδάκι μου.
- Τι να κάμη ;
- Να σου φέρη ζαχαράτα κι άλλα πράματα...
- Πότε θάρη ;
- Τη Λαμπρή, παιδάκι μου.
- Με τα πόδια, μάννα ;
- Όχι... μενα άλογο κόκκινο.
- Θάρητῆ ;
- Όχι, έρχεται στη στρατα.
- Θα πάμε να τον καρτερούμε, μάννα ;
- Ναί, παιδάκι μου ..
- Θ χουμε κ' εμεις κόκκινα αυγά κι άρνι τῆ Λαμπρή ;
- Ναί, παιδάκι μου, και ..

Σφοκλής να γιατρέψη τον ήρωα τον έρμο, το θέλησε η το στοχάστηκε με τή λογική τῆς καρδιάς που νοιώθει στην ποιήσή του, που νοιώθει και στα σπλάχνα τα ελληνικά, επειδή συχνά ο Έλληνας μοιάζει σα να γυρέθη τρόπο να μπουνε τα πράματα σε τάξη, να μη γίνη το κακό, το άδικο το κακό, να βρεθη κανένα μέσο του καλού. Ποιός ξέρει αν από τέτοια όρμη δε βαστάει ο θεός τῆς μηχανῆς, «ώσπερ από μηχανῆς θεός»; Ποιός ξέρει αν κι ο 'Αντρέας, που ζούσε βουτηγμένος στον ιδεόκοσμο τον κλασσικό, δέν έβαλε τότε τίποτις παρόμοιο με το νοῦ του, δέν έλλισε καμιά μηχανή, δέν έλεγε με το περιεργο θάρρος που μέσα της κρύφτει κάποια τύφλα μας αγαθή, πως θα σιζῆ και τουτο, άμα βοηθήση κι ο καιρός ;

Ο φίλος του όμως ο Χαρικούρτης του ζήγησε πολύ πιο θετικά, όταν τῆμαθε, πως δε σφερνει νάφήση τήν άρρώστη κατά πως είναι, πως τα μικρόβια τα διαβλεμένα, φτάνει πέρασμα νάνταμώσουνε και περνούνε άμέσως, πως έφοκα μπορεί ένας χειρουργος να συρράψη διάφραγμα ξεσκισμένο, και να φροντίση δίχως πολλά χασομέρια. Ο 'Αντρέας τῆκουσε και δυσαρεστήθηκε νομίζω περισσότερο παρά που άνησούχησε. Να, λείει, και τα Παρίσια! Μόλις πά-

τησε και σου έρχονται τα κακά μαντάτα. Τι δέν πάνε και σφίζονται οι γιατροί, να σου χαλάσουνε το κέρι και να σου κόψουνε τον άερα ; Θα του τή βασανίσουνε πάλι τήν καημένη του τήν Κατινούλα, για να καταλάβουνε τι έχει, ενώ έχει που λίγο λιγς καλητερέβει. Τάλλα, τα μικρά της τα ντέρτια, δέν μπαίνουνε σε λογαριασμό. Κούραση ταξιδιού και κλιμάτου άλλαγή. Δέν ιδρωνε τάφτι του. 'Ωστόσο, κι από τήν άβριανή άκμή, έγραψε του Χαρικούρτη, κάτι να ρωτήση, έγραψε τήν ίδια μέρα, εΐκοσι τρεις του Σταθρού, και του κ. 'Ρομπέρτη, που του τον εΐγε ο φίλος του συστημένο. Μα στο Παρίσι, όπου είναι τρακόσες χιλιάδες γιατροί, δύσκολο να βάλης ένα γιατρό στο χέρι. Δέν μπορείς να πάρης τον τυχαμένο πληροφορείσαι και τότες ίσια ίσια σου ξεγλιστρά, σα να το κάνη πίτηδες, ο ένας που θέλει. 'Από τις εΐκοσι τρεις ως τις εΐκοσι έφτά, ούτε λεζούλα ο κ. 'Ρομπέρτης. Ξαναγράφει τις εΐκοσι έφτά, που πολύ παραξένα πόνεσε τάντερο τῆς Κατινούλας και φεβήθηκε ο 'Αντρέας μήπως σούσκωσε άξαφνα το νεφρί, όπως έτυχε τάχα τον περασμένο χειμώνα μιὰ φορά, και ζουλονούσε τα όργανα τα παραπλήσια. Δέν άπάντησε ο κ. 'Ρομπέρτης. Βγάζει τελέγραφο τις εΐκοσι όχτώ. Ούτε φωνή ού-

τε άκρόαση. Στέλνει το δούλο του. Τι έτρεχε ; 'Ο 'Ρομπέρτης εΐπε κάπου στις έπαρχίες και κανείς δέν άνοιξε τα γραμματα του 'Αντρέα. Τέλος του άποκρίθηκε πως θα γυρίση μόνο στις πέντε του 'Αη Δημήτρη. Μα ο πόνος εκείνος ξαναρχισε τις εΐκοσι έννια, πόνεσε καμτοσο και η φύσκα, τήν έννοιωθε μέσα της σα σταυρωμένη τις τριαντα, πάλι ο ίδιος πόνος και 38' τήν πρώτη του 'Αη Δημήτρη, καλα καλά τή δειττερη όμως, ζάλη άμα έσκυφτε κι άποσταμένη όλη της, από τήν κορφή στα νύχια. Θυμήθηκε τότες ο 'Αντρέας πως γνώριζε σ' ένα νοσοκομείο, μακριά μακριά, έναν έσωτερικό προχωρημένο και που του εΐχε μεγάλη μπιστοσύνη. 'Αφου τήν πλάγιασε, τή νύχτα, για να μὴν καταλαθη και πῆ πως σκοτώνεται ο Κύριος, πῆγε γλήγορα γλήγορα ο 'Αντρέας να μνηη τουλαχιστο τή διέφτυση του έσωτερικού. Ίσως και να του συντύχη άνέθηκε, κατέθηκε σκαλες άνοιξε σφάλιξε πόρτες γύρισε, ξεγύρισε διαδρόμους. 'Αξιώθηκε πια να βρη σε μιὰ κάμαρα παραμερη και σκοτεινή έναν άλλο έσωτερικό, που εΐδηση δέν εΐχε για το φίλο του, επειδή έλειπε κι αυτός εδω και δυο μήνες! Τι να γίνη ; Πεμονή. Κουβαλήθηκε σπίτι, και ήσυχασε, η Κατινούλα κοιμότανε βαθιά μπορεί και να σφερνη να μὴν ε-

Κι έτσι η μάνα, έκανε τὰ δυνατὰ νὰ μὴ κοιώθη τὸ παιδί της τὴν ὄρφανεια καὶ μαρλίνεται. Τὸ καλόντενε, τὸ καλοπόδενε, τὸ λουζε, τὸ χτένιζε, καὶ τὰγόραζε ἀπὸ τοὺς πρῆγματεφτάδες ὅ,τι ζηλέβουν τὰ μικρὰ παιδιὰ. Τὸγε σὰν καὶ τᾶλλα πούχαν τοὺς γονίους τοὺς. Ἐκοβε ἀπὸ τὴ μπουκιά της κι' ἔδινε τοῦ παιδιοῦ της, πούταν τὸ ψυχοπόνιο της, τὰποκοῦμι της, ἡ παντυχιά της, πούταν γιὰ κείνη ζωὴ καὶ θάνατος, πούταν ἡ λαχτάρα της, πού ὄταν τὸ κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιὰ της, τῆς φαίνονταν πῶς κρατοῦσε τὸν κόσμον ὅλο.

Ἐτσι ὁ Γιώργος δὲν ἔνοιωσε τὴν πίκρα τῆς ὄρφανειας, γιὰτὶ τὸ παιδί ἀπὸ τὸν πατέρα δὲν ὄρφανέβει.

*

Ὅταν γίνηκε δεκαπέντε χρονῶν, φοιχάστηκε μὲ τὸ ξάμνηνο στὴ στάνη ἐνοῦ τσιέλιγγα τοῦ χωριοῦ του. Κι ἔτσι βοήθησε τὴ μάνα του, πού τὰ βάσανα καὶ τὰ φαρμάκια τὴν ἔγειραν καὶ τὴν ἄσπρισαν παράκαιρα. Ἡ μάνα καμάρωνε καὶ χαίρονταν τὸ παιδί της. Τῆς φαίνονταν πῶς ἔβλεπε κι' ἄκουε τὸν καλὸ της, γιὰτ' ἦταν ἀπαράλλαχτο, γιὰτ' εἶχε παρμένα ὅλα τὰ δέματα καὶ τὰ φυσικὰ τοῦ πατέρα του.

Σὰν προκομένο, φρόνιμο κι' ἄξιο παιδί πούταν ὁ Γιώργος, δὲν ἄργησε νὰ κάμη προκοπή. Προπατοῦσε στὸ εἴκοσι ἕνα κι' εἶχε ἑκατὸ γίδια. Μ' αὐτὰ γυρνοῦσε μέρα καὶ νύχτα στὰ βουνά. Κόπιαζε πολὺ γιὰτὶ δὲν εἶχε τσοιπάνη, δέφτερο χέρι. Δὲ χόρταινε τὸν ὕπνο. Πάντα κλεφτὰ, κλεφτὰ τὸν ἔπαιρνε. Χάμου δὲν καθόταν. Στὸ χωριὸ ἀριά καὶ πού πήγαινε γιὰ λίγο.

*

Ἦταν Μάης μῆνας. Μικὰ μέρα, πρὶν νὰ σκάση ὁ ἥλιος, ὁ Γιώργος σκάρισε τὰ γίδια καὶ τᾶγειρε πέρα σὲ μιὰ πλευρὰ καὶ τρώγαν ροῖδάκια ἀπὸ τὰ λογιῶν λογιῶν κλαριά. Ὁλόρθος κι' ἀκουμπισμένος στὸ ραβδί του, ἀγνάντεβε τριγύρω μὴν πέση κανένα ζουδι ἢ κανένα κλέφτης στὰ γίδια του. Ὅπως ἦταν ἄρχισε νὰ γλαριάζει στὸ ραβδί του.

— Ἀχ! Θε μου...!(εἶπε μέσα του,στὰ ψέματα)
— Νὰ πλάγιαζα ἔτσι πῶς εἶμαι τρία χρόνια!..

Ὁ Θεὸς πούταν πολὺ χαμηλὰ, ὡς μιὰ τριχιά ἀπὸ τὴ γῆ, τὸν ἄκουσε τὸν λυπήθηκε καὶ τοῦκανε τὸ θέλημα τῆς στιγμῆς. Ὁ Γιώργος, χωρὶς νὰ τὰπιφανῆ, καταλάγιασε καὶ ποκοιμήθη τρία χρόνια ἀ-

πάνου στὸ ραβδί του. Ἐρημα τὰ γίδια, πῆραν τὰ βουνά κι' ἔβσκαν μοναχὰ τοὺς.Ἐἶχαν γιὰ συντροφιά τὰ δυὸ κακὰ σκυλιὰ, τὸ Ζέππο καὶ τὴν Ἀράπω.

Πέρασαν τρία χρόνια, κι' ὁ Γιώργος ἔξυπνησε. Βλέπει γύρω του τὸν τόπο ἀλλοιώτικο. Δὲν ἔβλεπε τὰ γίδια του οὔτε ἄκουε τὰ τροκάνια. Κράζει σφυρίζει, τίποτα. Ἀναβαίνει στὸ καταράχι ἀγναντέβει πέρα δῶθε, τίποτα...! Ροβολαίει βουνά,περνάει διάσελα, πλιέθρες καὶ λαγγάδικ, τίποτα!... Βελάσματα δὲν κούγονταν, τροκάνια δὲ βροντοῦσαν, οὔτε σκυλιὰ γαυγίζαν. Ραίζεται ἡ καρδιά του καὶ καθεται καὶ κλαίει. Σώνει τα δάκρυα καὶ τὰ χουλιτιά,καὶ παίρνει τὰ βουνά ψάχνοντας καὶ ρωτῶντας. Ἀπάνου σὲ μιὰ ράχη συναπαντᾷ ἕνα γερόλυκα καὶ τὸν ρωτᾷει: (Ἦταν ὁ καιρὸς πού κρέναν καὶ τὰ ζωντανά.)

- Γιάσου χαράσου γερόλυκα.
- Καλῶς τον τὸ λεβέντη.
- Ποῦθ' ἔρχεσαι γερόλυκα;
- Ἀπὸ κυνῆγι ἔρχομαι καὶ πάω στὴ φωλιά μου.

— Μὴ πάντησες στὴ στράτα σου, μὴν εἶδες πουθενά σου, ἕνα κοπάδι γίδια;

- Βλέπεις κείν' τὰ δυὸ βουνά, τὸνα κοντὰ μὲ τᾶλλο; πῶχουν ἀντάρρα στὴν κορφή καὶ καταχνιά στὴ ρίζα; ἀνάμεσα στὸ διάσελο κλαρίζεται; νὰ κοπάδι. Πῆγα καὶ γὼ νὰ πάρω νὰ κατοίκι καὶ μὲ σμίστηκαν τὰ δυὸ σκυλιὰ καὶ μὲβαλαν στὸ πόδι...

Γιομάτος χαρὰ ὁ Γιώργος φτάνει στὰ δυὸ βουνά ἀνάμεσα στὸ διάσελο. Βλέπει τὰ γίδια του κι' ἀρχίζει νὰ τὰ κράζει,νὰ τὰ σαλαγάει. Μὰ τὸν σμιζονται τὰ δυὸ σκυλιὰ,καὶ σὰ σαίττες, σὰν καπλάνια, ρέχουνται νὰ τὸν σκίσουν. Τὰ κράζει τοὺς σφυρίζει φιλικὰ,μὰ κείνα ἀγριώνουν περισσότερο. Ἀνεβαίνει σένα ἔλατο, μὰ τὸν ἔκοψαν μὲ τὰ σιδερένια δόντια τοὺς. Πηδαίει σᾶλλον καὶ κείνον, σᾶλλον καὶ κείνον. Δὲν τὸν γνωρίζαν γιὰτὶ τὴν παλληκαριά ἀπὸ τὶς λύπες καὶ τὶς σκασιές εἶχε γίνει ἀλλοιώτικος. Φωνάζει τῶνομά του. τίποτα...δὲν τὸν γινώριζαν.Ραίζεται τότε ἡ καρδιά του καὶ γίνεται δυὸ κομμάτια.Τὰ δάκρυα του ἔτρεχαν, ἔτρεχαν, καὶ γούνοιαζαν στὸ ἔλατο τῆ ρίζα Ἡ χούνη βούιζε ἀπὸ τὰ χουλιτιά του. Τίποτα πλειά δὲν πάντηχε. Ὅλα τοῦκλειναν τὴν ἀγκαλιά, ὅλα τὸν ἀρνιῶνταν.Μέσα στὴν ἀπελπισιά του καὶ τὴ φαρμάκια του παρακάλεσε πάλι τὸ Θεό.

- Θεμου...!κἀμενε νὰ πουλί, νὰ περπατῶ τίς νύχτες στὰ ἄγρια καὶ ἔρημα βουνά ...!

Κι' ὁ Θεὸς ἄκουσε πάλι τὸ Γιώργο καὶ τὸν ἔκαμε ἕνα νυχτοπούλι.

Πουλί ὁ Γιώργος τότε, φλετούριζε, κι' ὀλονυχτὶς πῆγε στὸ φτωχικὸ τῆς μάνας του, ἔκατσε ὅζω στὸ βορὸ καὶ μάνθρωπινη φωνὴ φώναζε:

— Ὄχ! μαννούλα μ' ὄχι!... σήκω! Ἐβγα ὅζω νὰ ἰδῆς τὸ γιό σου! Ὄχ μοννούλαμ' ὄχι! Πέθανα καὶ δὲν πέθανα,ζῶ καὶ δὲ ζῶ.Ἐβγίνα πουλί! Ὄχου! ὄχου! ὄχου, μαννούλα μου, ὄχου ...!

Ἡ μάνα ἀπάνου στὸν ὕπνο της ἀκούει τὴ φωνὴ τοῦ παιδιοῦ της καὶ σηκώνεται στὸ στρωσιδί.

— Ὄχ! ἡ ἔρημη! ὄνειρο ἦταν ...!Εἶναι ἡ ἐνοια μου ...!

Κάνει νὰ ξαναγύρη στὸ προσκέφαλο κι' ἀκούει μάτα:

- Σήκω,μάνα, σήκω!Ἐβγα ὅζω σὲ καρτερῶ...!
- Μὲ ξέπλεχα τὰ μαλλιά, βγαίνει λαχταρίζοντας στὸ κατώφλι καὶ βλέπει ἀπάνου στὸν πλοκὸ ἕνα σταχτερὸ πουλί νὰ μιλεῖ σὰν τὸ παιδί της. Νιωθεὶ ἡ μαύρη τὸ κακό.Παίρνει λιθάρι καὶ στηθοδέρνεται. Κλαίει, κλαίει, χουλιέται, τραδαίει τὰ μαλλιά της καὶ σωριάζεται; χάμου σὰ γέρινη ὄξεια.

— Γιώργο μου, παιδί μου...! τί σοῦγραφν οἱ μοῖρες σου; τί κακόκαμες παιδί μου καὶ κατάντησες πουλί;

Ἀπόσωσε τὰ δάκρυα, λήθησαν ἡ κλειδωσές της, πιάστηκε ἡ μιλιὰ της, ἡ ἀνάσα της! Μοναχὰ πρόφτασε κι' εἶπε σὰν ἄνθρωπος:

— Θέμου! κἀμενε πουλί νὰ περπατῶ μὲ τὸ παιδί μου στὲς ἐρημιές.

Ὁ Θεὸς τὴν ἄκουσε καὶ τὴν ἔκαμε. Ἀπὸ τότε μάνα καὶ γιὸς γυρνοῦν στὰ βουνά. Κοντὰ στὰ σκοτιδιάσματα βγαίνουν ἀπὸ τὶς τρούπες, τὶς σκαμμαδες τῶν καταραχιῶν πού κρύβονται ὅλα μέρα,καὶ μὲ θρόπινα χολλιτιά,ἀπλογιέται ἡ μάνα στὸν πόνο τοῦ παιδιοῦ καὶ τὸ παιδί στὴς μάνας τὴ λαχτάρα. Ὁ Γιώργος κοντὰ τὸ μεσονύχτι πού σκαρίζουν οἱ πιστικαὶ τὰ γίδια θυμάται τὴν πρώτη του ζωὴ,τὴν κοπή του, βγαίνει ἀπὸ τὴ φωλιά του,σφυρίζει,κράζει σαλαγάει, σφύρρρ...ὄστ' ὄστ' ὄστ', ψιέτ ψιέτ ψιέτ ἔεεεεε. σφύρρρ...ὄχουόουου.ὄχου...ὄχουόουου! Ἡ Λουλούδω κατεβαίνει καὶ σὲ χωριὰ.Καθεταὶ σὲ χαλασμάτα σὲ κεραμιῖδια, σὲ ξερόμαντρες,σὰ νὰ θυμάται τὸ φτωχικὸ της νικοκυριό,μπαινει στὰ μνήματα,σὰ νὰ θυμάται τὸν καλὸ της, καὶ χουλιέται; χούουου...! χούουου!... χου χου βᾶί,χου χου βᾶί' χού χού χού χού χούουου.!

Τὸ χωριὸ πού ἄκουσε καὶ εἶδε αὐτὸ τὸ θάμμα ἔβγαλε τὸ παιδί, Χουχουλό-Γιωργα καὶ τὴ μάνα.

χομε γιαιτρούς. Τὶς τρεῖς, τὶς τέσσερεις, τὶς πέντε τοῦ Ἁη Δημήτρη, τίποτις ὕπορτο σὰ νὰ στρώννανε ὅλα. Καὶ ἡ ὄρεξη πάντα λαμπρὴ, ἀπὸ τὴν καιρὸ ἀκόμη πού φτάσανε στὸ Πάρισι, καὶ ταχτικὴ ταχτικὴ. Ἐρχότανε μάλιστα ἡ Κατινούλα στὸ ἐργαστήρι, σκούπιζε, φρόντιζε, πᾶστρεβε τὰ γραφεῖα, βοήθησε κιάλας τὸν Ἀντρέα, τὶς εἰκοσιπέντε τοῦ Σταθροῦ, νὰ γερῖση φρέσκο μελάνι τὰ διάφορὰ του τὰ καλαμάρια, πού τὸ περνοῦσε γιὰ μεγάλη της τιμὴ· τὶς τρεῖς τοῦ Ἁη Δημήτρη, ἀπόλαψε καὶ μιὰ χαρὰ μεγάλη. Τὸ λαχταροῦσε ἡ καημένη κατὶ νὰ δώση τοῦ Ἀντρέα, κατὶ νὰ τοῦ χαρίση; δὲν τολμοῦσε ὁμως. Ἄκουσε μιὰ μέρα στὴν τραπέζαρία πῶς σκόπεβε νὰγοράση μιὰ ὄρθια τετραγωνη βιβλιοθήκη ἀπὸ κείνες πού τὶς λένε στριφογυριστές, δηλαδὴ πού τὶς τῆνιες πλάγι σου, βάζεις στὰ βᾶφια τὰ χρειαζόμενα βιβλία, νὰ σοῦ εἶναι πρόχηρα, τὴ γυρίζεις καὶ παίρνεις ὅποιο σοῦ χρειάζεται στὴ στιγμή. Φαντάσου τί καμάρι γιὰ μιὰ χωριατοπούλα, ἕνας τέτοιος ἄνθρωπος νὰ δεχτῆ τέτοιο δῶρο, νὰ τῶχη καὶ κοντὰ του, ἐκεῖ πού γράφει! Τὸν παρακάλεσε δειλὰ καὶ θερμά. Συγκινήθηκε ὁ Ἀντρέας καὶ τὴ φίλησε στὸ μέτωπο. Πλιέρωσε τὸ ἐπιπλο μὲ τὰ χρήματά της, τοῦ τὸ φέρανε κι' ἀμέσως, ἀφοῦ τὰ

διάλεξε ἀπὸ τὴν ψεσινὴ, σιάξανε μέσα μὲ τὴν Κατινούλα τᾶναγκαλιὰ τὰ βιβλία.

Ἡ Κατινούλα κατέβαινε κάθε ἀπέγεμα νὰ τὰ χορτάσουνε τὰ μάτια της, μὰ χωρὶς νὰ δεῖξη πόσο τῆς ἄρεζε νὰ τὰ βλέπη, γιὰτὶ μπορεῖ καὶ νὰ μὴν ταίριαζε. Ὁ παρᾶδεισός της, κρυμμένος στὴν καρδιά της, ξάνοιγε τὰ μυρωδάτα του λουλούδια, σπάνια ὁμως πέρεχας στὰ ὄζω τὴ μυρουδιά του. Τὴν παρασκεβῆ, ἔξη, κατέθηκε ἀκόμα ἡ Κατινούλα στὸ ἐργαστήρι τὸ πρωί. Τὸ βράδι, τὴν ξανάπιασε ὁ πόνος, πού ξαπλώθηκε μάλιστα ὡς τὴν πλάτη, βάρεσε λιγάκι καὶ τὰ σκέλια. Ἦρθε στὸ μεταξὺ κι' ὁ κ. Ῥομπέρτης. Πρόθυμος ὁ ἄνθρωπος, καὶ νὰ τονὲ συμπαθήσουνε, λέει ὅτι πάτησε στὸ Παρίσι, καὶ νὰ τὸς. Ἡ Κατινούλα, πού εἶταν ἐφτυμο παιδί, πού γελοῦσε καὶ στὸν πόνο της ἀπάνου, διασκέδαζε μὲ κατὶ κινήματα, κατὶ χρονομιές τοῦ γιαιτροῦ, καὶ σὰν ἔφυγε, τονὲ μμήθησε πολὺ νόστιμα, μὲ τὴν ψιλή του τὴ φωνή, μὲ τὸν τρόπο πού σήκωνε τᾶκρινό του τὸ δάχτυλο, γοργὰ κι' ἀπότομα καὶ κάπως χαδεφτικὰ, νὰ τῆς πῆ δηλαδὴ πῶς μόλις θὰ τὴν ἀγγίξη καὶ νὰ μὴ φοβάται. Τόντις γλυκὸ τὸ φέρσιμό του καὶ προφυλαχτικὸς ὁ φίλος, τόσο πού ζήτησε νὰ ξανάρθη τὴν ἐπαθριανή, προτοῦ δηλώση τὴ γνώμη του

ῤητα. Παρᾶγειλε μόνο βισουῖλαδο γιὰ τοὺς πόνους. Τὸ σάββητο, ἑφτά, πέρασε ὡραία. Τὴν κερικὴ, ὁ χτῶ, τοιμαζότανε ἡ Κατινούλα νὰ γλεντίση μὲ τον καινούργιο της τὸν Ἀσκληπίδι, πού τῆς θύμιζε καὶ καλὰ τὶς κοῦκλες τῆς Μοιρίτας, ὄταν τὶς ἔπαιρνε κι' ἄχαρνα τέντωνε τὸ ξυλινό τους τὸ μπράτσο. Μὰ ὁ Ἀντρέας, τὴν κερικὴ, ἀπ' ὅσα ἔμαθε, ὄρεξη νὰ γλεντίση δὲν εἶχε. Ἀπὸ τὴν περασμένη τὴ φορὰ, σὰν τοῦ ξεδιάλισε τὰ ἱστορικὰ τῆς ἀβῶστας, ἀπόρησε ὁ Ῥομπέρτης μὲ τὸ πάθημα τῆς φούσκας, μὲ τὸ διάφραγμα τὸ ξεσκισμένον.

— Ἄφτά, μοναχὰ τοὺς, ἔτσι, δὲ γίνονται! Ἡ Συβοῦλεψε νὰ τὴν πάνε καὶ νὰ τὴν ἀφήσουνε καμιά βδομάδα σὲ κανένα εἰδικὸ νοσοκομεῖο, πού νὰ ξετάσουνε καταβάθα τὰ τρεχάμενα, μὲ τὰ χρειαζόμενα τὰ σύνεργα, μὲ χιλία μέσα πού σπῖτι σου δὲν τᾶχεις στὴ διάθεσή σου, ἡλεχτρισμοῦς, φωτισμοῦς, φυσικομετρήματα, ζυγοσιμάτα, νεροκουβαλήματα κ' ἕνα σωρὸ τέτοια μαρπαρέτια. Ἐφριξε ὁ Ἀντρέας καὶ τοῦ φάνηκε προφυλαχτικὸ μὲ τὸ πρᾶπανὸ τὸ νὰ χρειαζονται ὅχιτῶ μέρες νοσοκομεῖο γιὰ μιὰ φουσκοδιᾶγνωση. Τραχάτηκε ὁμως ἀκόμη περισσότερο, σὰν τοῦ γύρεψε ὁ κ. Ῥομπέρτης νὰ φέρη κι' ἄλλο γιαιτρό, ἐπειδὴ κάποιος ὑπόφτες εἶχε πῶς τᾶ-

Χουχουβάτα. 'Ακόμα δ τόπος εβγαλε και το τραγούδι:

Τσοπάνος ποκομήθηκε
— ντουρντουρούϊ νανά —
Τρείς χρόνους στο ραβδί του
— γκιουρδέσι γκορδεμίσι —
— γκρέου μουρ έγκρέου —
Ζώγγ νανά, ζώγγ νανά
Μόρθε καιρός και έμπνησε
τά γίδια του γυρέβει.
Δέν κούγονταν βελάματα
δέν κούγονταν τροκάκια.
Παίρνει τή σιράνα το στρατί
στρατί το μονοπάτι.
Γερόλυκα νάπάντης
στέμνεται τόν ρωτάει.
— Λύκο μήν είδες πρόβατα
Λύκο μήν είδες γίδια;

ΘΟΔΩΡΑΚΗΣ Δ. ΚΑΗΡΟΝΟΜΟΣ

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑΤΙΚΟ

'Αγάπη μου, το χάρημα να έρθης σε προσμένω
Στο περιβόλι, που είπαμε, το δεντροφυτεμένο.
'Εγώ θά πάω πιο μπροστά να στρώσω τα γρασιδιά.
Πού, σαν έρθης, θά κάμουμε τάδεα μας παιγνίδια.

Θά βρω γρασιδιά νάχουνε τ' αστέγρια τους πλεγμένα
Με βίκους κι ήριδύσους, με ήρες κι άνεμώνες.
Και δίπλα τους να τρέχουνε αλύκικια θολωμένα,
'Απ' το έρωτολαχάνιασμα, που κάνουν οι χελώνες...

Θά δίσω κι άμπελόδεργες με φούντες από φάνη,
Και θά διαλέξω χλωρακιά ήμερη και λογγίσια,
Νά πλέξω για χιτήρι σου δλόδροσο στεφάνι,
Που λίγη θά είναι ή τέχνη του, με ή χάρη του περίσσια.

Κι άμα προβάλης και σε ιδώ θά τρέξω να στολίσω
Μ' άνθους πρωτομαγιατικούς μαλλιά και μέτωπό σου,
Και με ζεστά φιλήματα θά σου άντρικυμίσω
'Εκείνον τόν περήφανο γλαχχερό λαμό σου.

Στά ύστερά θά κάτσουμε. Και τότε πιά θ' άρχίσουν
Νά λέν του κάμπου τα πουλιά στη χρυσωγή τραγούδια.
Και χίλια—μύρια άρώματα τριγύρω μας θά χύσουν
'Όλα τής γής τα βότχνα μαζί με τα λουλούδια ..

Τότε θά γύρουν φροντωτά τα δέντρα τα κλαριά τους
Νά ρίξουν τ' έννη άπένου μας μαζί με τή δροσιά τους.
Και σπάνιο μυστήριο θά ίδης και θ' άπορήσης
Τό μυστικό μας έρωτα να στεφανώνη ή Φύσις.

Κυριασσία

ΣΗΥΡΟΣ ΒΑΤΟΛΑΚΑΣ

ριστερό της το πλεμόνι δέ δούλευε δλότελα όπως έ-
πρεπε· ή άνάσα της σά λιγάκι σφυριχτή ασήμαντα
πράματα· νά, μπορεί στην άκρη άκρη κίνα δυό
τρεις κλωστήσις του πλεμονικού του κλωστητού να
φαγωθήκανε· με ή ίδιος, χειρουργός· ιδώ θέλει για-
τρού άφτί, νάφουκραστή τή δεούμενα.

Ο 'Αντρέας θύμωσε μέσα του και να το πού-
με φανερά, χολόσκασε. 'Ορίστε και πάλε τή παρα-
μύθια του κ. 'Αμαρου. Φυματίωση και χτικιά. 'Ο
'Αντρέας είχε ιδέα όλως διόλου αντίθετη, γιατί το
παράτηρησε, τήκροβόλοησε ή άθωπος, ξεσηκώνον-
τας τις θερμοκρασίες και σημειώνοντας τή καθέκα-
στα, πως ναί βέβαια έβγαλε κάπου κάπου, μοναχά
όμως όταν ή φούσκα πονούσε· άμα δέν πονούσε ή
φούσκα, τίποτις άνεβαίνανε κ' οι θερμοκρασίες, και
φορξ που ή φούσκα είχε παρκαπο. Λοιπόν ή φούσκα
τήφτηξε κι ή 'Αντρέας δέν τό λουνούσε. Τονέ δι-
κιολογήσανε τόντις κατάπι τή περιστάτικα. Σίγου-
ρος είτανε κι από τήν κεριακή, που του μίλησε κά-
τω στο μικρό το σαλονάκι ή κ. 'Ρομπέρτης, τόσο
σίγουρος που μόλις αποχρήτησε το γιατρό, κ' έ-
τρέξε άμέσως άπάνω στήν Κατινούλα, που άρχιζε
να νύνηται, για να κατέβη στο τραπέζι.

— «Δέν ξέρεις τή μαντάτα; τής κάνει χωρα-

Ο ΝΟΥΜΑΣ,
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ
ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιά τήν 'Ελλάδα αρ. 10.—Γιά τή 'Εξωτερική
φρ. χρ. 10.

20 λεπτά το φύλλο λεπτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στα κιάκια τής Πλατείας Συν-
τάγματος, 'Ομόνοιας, 'Υπουργείου Οικονομικών,
Σταθμού Τροχόδρου, ('Οφθαλμιατρείο), Βουλής,
Σταθμού ύπόγειου Σιδηρόδρομου ('Ομόνοια), στο
καπνοπωλείο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα), 'Ε-
ξάρχεια, στα βιβλιοπωλεία «'Εστίας» Γ. Κολάρου
και Σακέτου (όδος Σταδίου, άντικρύ στή Βουλή).
Στο Βόλο βιβλιοπωλείο Χριστόπουλου.
'Η συντρομή πλερώνεται μπροστά κ' είναι ένός
χρόνου πάντα.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

'Αγρας και 'Ιδας—'Η χρωκοπία του Κοινο-
βουλευτισμού—Τά μαθητούδια — Τά παι-
διά του Σκορδάκου.

ΔΕ ΘΑ σουβλιζότανε και δέ θα χανότανε τόσο τραγικά
δ καπετάν 'Αγρας, αν είχε διαβάσει το βιβλίο του 'Ιδα. Δια-
βάζοντας το 'Μαρτύρων και ήρώων αίμα» θά μάθαινε κα-
λά το Βούργαρο, θά μάθαινε πως δ Βούργαρος δέν έχει Ιε-
ρό και δσο, δέ λογαριάζει λόγο τιμής, δέ χαμπαρίζει τίπο-
τα, όταν πρόκειται να πετύχει το σκοπό του, «να κάμει το έ-
θνος του». Στά μέσα, λέει δ 'Ιδας, δέν κάνουνε διάκριση·
«δέν κάνουνε μόνο φόνους και δολοφονίες, ρίχνουν και δυνα-
μίτη· σκοτώνουν, κάινε, ρημάζουν, άρπάζουνε, βασανίζουν
κόβουνε μέτες και αυτιά, βγάζουνε μάτια, γδέρνουνε, σουβλι-
ζουν και δέν ντρέπονται να κάνουν τέτια, μόνο τραβούν
μπροστά, ίσια, με έπιμονή, με πείσμα, σταθερά και άγύ-
ριστα».

Τέτιος είναι δ Βούργαρος και πρέπει να τον ξέρουν και
λά δσοι πάνε να τον πολεμήσουν. 'Ο 'Αγρας, φαίνεται, δέν
τόν ήξερε και γι' αυτό πήγε και παραδόθηκε σαν τυφλοπού-
λι σ' αυτόνε, μιά και το έδωσε το λόγο τής τιμής του πως δέ
θάν τον περιάξει. Λόγο τιμής δ Βούργαρος! Μά τότε δέ
θάτανε Βούργαρος, ή λογαριάζε τέτια μικροπράματα.

Βέβαια, ή Μακεδονική 'Ιδέα διψάει αίμα κι δσο περισσότερο
αίμα πίνει τόσο περισσότερο κι άντριεύει. Τής χρειάζονται
μάγνητες, δσο τής χρειάζονται και ήρωες. Και γι' αυτό δσο
μαρτυρικός κι έν είναι δ θάνατος του 'Αγρα θά ώφελήσει,
σημαντικά, δχι μόνο τή Μακεδονική 'Ιδέα, μιά και κείνους που
θά πάνε κατόπι του να πολεμήσουν γι' αυτή, άφου έδειξε
στον κόσμο πως είναι δ Βούργαρος και στους συμπολεμιστόδες

τένοντας. Είμαστε φυματιασμένοι και πρόσχε. Θά-
μαι και γώ».

'Η Κατινούλα τήν αντιπαθούσε τήν άρρώστια,
ίσως από τόν καιρό που πέθανε δ αδερφός της. 'Ο
'Αντρέας τής ζήγησε ήσυχα ήσυχα πως και νάπα-
θε λίγο το πλεμόνι της, δέν πείραζε διόλου· ζής χρό-
νια ως και μ' ένα πλεμόνι μοναδικό. Φύματα, που
σ' όλη του κανεις τήν ύπαρξη ούτε είδηση τή πήρε,
βρίσκονται συχνά και σε γέρους, όταν πεθάνανε και
τύς άφροψιάζεις.

— «Νά τρώς, Κατινούλα μου, και να κοιμάσαι.
'Άλλο γιατρικό από τή φαγι κι από τόν ύπνο δέν
έχει. Με τόν ύπνο και με τή φαγι, σε γλύτωσα πέ-
σι· έτσι θά σε γλυτώσω και φέτος». Θεία λόγια και
που λαμπρά θά κάμανε πολλοί γιατροί να τή λένε
σε πολλούς άρρώστους.

'Η Κατινούλα πάλε είχε τύστημα να συλλογιέ-
ται τή μελλούμενα τή καλά και να ξεχνά τή κακά
τή παρασμένα. Σήμερα, λέει, στραβά τή πάμε· ά-
βριο θά τή πάμε ίσια. Με τή σύστημά της τήγα-
θόκαρδο, γιατί πολλές φορές από θέληση τάκολου-
θούσε, τύχαινε κάποτες νάψηφήση και τόν κίντυνο.
Μήπως ή άρχιγέννητη άθρώπινη πλάνη τήν άπομά-
γεθε και δάφτη; Μπορεί. Μάνα τής πλάνης της

ου πως πρέπει να φέρνονται μαζί του. Τόδεξε κι δ 'Ιδας
με το βιβλίο του, με φαίνεται χρωαζότανε να τή είξει κ
δ 'Αγρας με το θάνατό του, σε δσοις τουλάχιστο βαριούνται
να διαβάσουνε.

*

ΣΤΟ τελευταίο φύλλο του «Monde Hellénique» δημο-
σιεύτηκε ένα πολύ έξυπνο και δυνατό άρθρο με τόν τίτλο
«ή χρωκοπία του κοινοβουλευτισμού στην 'Ελλάδα». 'Ο
συντάκτης του άρθρου, πούνακ ή ίδιος δ διευθυντής του
«Monde Hellénique», άφου ξετινάζει τόν κοινοβουλευτισμό
μας με άπανωτά λογικά επιχειρήματα, φτάνει στο συμπέ-
σμα, πως πρέπει ναλλάξουμε πολιτεύμα, με καιρωτάει με
τί νιν·αλλάζουμε· με δημοκρατία; με όχλοκρατία; με μο-
ναρχία; α' 'Ας είναι, λέει, ένα ήπ' όλα αυτά. πηρ τή ση-
μερνό πολιτεύμα που έναι ύργηγητής του Πανεπιστήμιου τή
στόλισε με τόν τίτλο τής Βασιλικής δημοκρατίας και πού έ-
μεις θαν τόνομάζουμε, αλλάζοντας λίγο τήν περίφημη φράση
του Μέτρονιχ για τήν 'Ιουλιανή μοναρχία τής 'Ελλάδας,
βασιλεία τριγυρισμένη από άναρχία.

Και τέτιο άληθινά είναι τή περίφημο κοινοβουλευτικό
μας πολιτεύμα.

*

ΤΑ ΜΑΘΗΤΟΥΔΙΑ άγριέψανε και κίνουνε συλλαλη-
τήρια και βρίζουν τούς δασκάλους τους και χελώνε τόν
κόσμο γιατί φέτος οι έξετάτες γινήκανε άστυρότατες και
μείνανε στην ίδια τίξη 700—800 μαθητάδες ήπ' όλα τή
Γυμνάσια τής 'Αθήνας.

Μπρίβο στα μαθητούδια που άσχηνάτανε να δειχουν
τή γροθιά τους και θάρχησανε να τή λογαριάζουν πιά
κ' οι δασκάλους τους. Κι δ σήμερα κάμανε συλλαλητήρια
γιατί άδικηθήκανε—μπορεί και να μήν άδικηθήκανε—με-
ρικοί συμμαθητάδες τους, άφου θά κάμουνε συλλαλητήρια
γιατί άδικούντανε δλοι τους με τή άτιμο εκπαιδευτικό σύ-
στημα και θή ζητήσουνε τήν άλλαγή και θή πασκίσουνε
να τήν πάρουνε μοναχοί τους, με τή χέρι τους.

*

ΠΕΙΝΑΝΕ τή κουτσούδελα του Σκορδάκου, που πέ-
θανε άφου έστειλε πρώτα τή δυό του πηληκίρια και σκο-
τωθήκανε στη Μακεδονία. Πεινάνε τή τέσσαρα κουτσούδε-
λα του Σκορδάκου και γυρνάνε θεόγυμνα και λιμασμένα
στους δρόμους τής Τριπολιτσάς και δέ βρίσκονται ένα πη-
λιόρουχο κ' ένα ξεροκόματο γι' αυτά.

Σ' ένα συγχινητικό του άρθρο στους «Καιρούς» τής
Πέμπτης, δ κ. Γ. Π. Πετρούτσης μίς ζουγχαρίζει με χτυ-
πητές γραμμές τή δράμα αυτό—δράμα που ντροπιάζει και
Πολιτεία και κοινωνία και τις παρταίνεις και τις δυό
για Βουργάρες ξεσιπώτες

'Εχουμε ύποχρέωση να δώσουμε ψωμί στα παιδιά του
Σκορδάκου, δχι μοναχά γινε ή πατέρας και τή μεγίλ' ά-
δέφια τους πεθάνανε για να ζώμε έμεις, αλλά και γιατί
σά μεζαλώτουμε θά ζητήσουνε να γδικηθουνε τή δέσφια τους
και θάζουμε έτσι κι άλλους ήρωες από τήν ήρωϊκά αυτή
οικογένεια.

Βοηθώντας λοιπό σήμερα τή παιδιά του Σκορδάκου,
δέν κάμουμε μοναχά τή καθήκο μας αλλά φτιάνουμε και ή-
ρωες για τή Μακεδονία.

όμως, τή φυτικό της, τή γελαστό της τή κουράγιο.
'Ισως νανα και τή κουράγιο τής φτώχειας, που δέν
έμαθε να γλυκοχαδέθεται στον κόσμο.

Πρόθυμη λοιπόν και νάνοϊξη τήν όρεξή της στο
πρόγεμα, όπου κατεθήκανε, άφου τής μίλησε, όπως
είπαμε δ 'Αντρέας, πρόθυμη και να δή τόν καινού-
ριο τόν 'Ασκληπιό, σαν έρθη και τούτος. 'Αναγκη
μεγάλη δέν τόν είχε. Τή δεσφίρα, έννια, πείρασε
περίφημα τήν τρίτη δεκα, λίγη στεναχώρια, λίγη
βαρσομάρα. Μπόσικα. Τήν τετάρτη, έντεκα, δυό
τρεις βηζιές, ασήμαντες. Από τή λάρυγγα, έλεγε
ή Κατινούλα. Δίψα κηπως άσυνήστη τή πηρ και
άκόμη πηρ τή μεσκινυχτα. Πόνος κανένας πουθενά.
'Η φούσκα, σαν να μήν είχε. Τήν ίδια μέρα, έγινε
και κατι πολύ σπουδαίο. 'Η Κατινούλα μίγχε στους
δρόμους με τή Μουίτα! 'Οι δυό τους μαζί τραβή-
ζανε χέρι με χέρι από τήν φαρμακοπώλη, δίπλα. 'Ε-
κει πιά έπιασε τις κουδέντες ή Κατινούλα, να τούς
πή πως τώρα που γλύτωσε, ίσα με τή στερνό της
τόν άνασασμό θάμερώση τή ζωή της στα χρυσά της
τάφεντικα, που τή τειρι τους δέν έχουνε. Κ' έφυγε
κυμαρωμένη.

Τήν πέμπτη, δώδεκα, ή χαρξ βασιλέθε σ' όλο τή
σπίτι. Τόσο ήσυχος ή 'Αντρέας που τήποράσιτε πιά